

ALE KOMMUN

Hur é läget?

Lupp -07 har tagit pulsen på unga i Ale kommun

Aleungdomar uppmanar:

”Ta enkäten på allvar”

Dunia Al-hashimi, 18, och Gillis Nielsen, 16, är goda föredömen för ungdomsinflytande i Ale kommun. Dunia är nyvald ordförande för den lokala styrelsen i Ale gymnasium och Gillis representerar Ale ungdomsråd.

– Som ung har man det bra i Ale. Det går att påverka om man vill, men det finns inget som är så bra att det inte kan bli bättre, säger de efter att ha fått ta del av resultatet av Lupp 2007.

Båda har en bra insyn i hur ungdomar lever och mår i Ale. Deras engagemang i ungdomsdemokratin ger dem en tydlig bild både av vad som är bra och mindre bra.

– I skolan är inflytandet utvecklat. Elevernas röst är viktig. I Ale gymnasium är vi nästan bortskämda med vilken makt vi faktiskt har. Enda problemet är väl att alla inte tar del av möjligheterna att påverka, men det ska bli bättring på det nu, säger Dunia och ler.

Gillis som fortfarande går i grundskolan, Himlaskolan i Alafors, stämmer in.

– Vi känner att våra åsikter är betydelsefulla. Genom elevrådet kan vi påverka och nu talas det om att vi ska få vara med i rekryteringen av nya lärare.

Men inget gott som inte kan bli ännu bättre.

– Jag tror att om vi får vara med i besluten om de större investeringarna

skulle det kunna bli ännu bättre. Om eleverna får vara med och välja möbler tror jag vandaliseringen av dem skulle minska. Får vi vara delaktiga i det som ska köpas in till skolan ökar också ansvaret, menar Gillis.

Utanför skolan finns det mötesplatser, men de är för få och alternativet begränsade.

– Det finns fritidsgårdar, men det är bara under de första tonåren som det är intressant. Vill man gå ut lite mer för sig själv, ta en fika och bara prata med några vänner, då blir det problem, säger Dunia.

Det mest alarmerande i rapporten är att många unga känner sig otrygga. Det gäller såväl i som utanför skolan och när de åker med kollektivtrafiken.

– Jag kan förstå att enkäten ger den bilden. Det finns många ”vackra” små gäng som ägnar sig åt trakasserier. Det saknas vuxna utomhus. Fler fritidsleda-

Dunia Al-hashimi och Gillis Nielsen.

re borde vara ute på fältet. Det är bra om de som känner ungdomarna möter dem även på neutral mark, menar Dunia.

Droger är ett annat problem som ständigt hotar ungdomar. I enkäten sticker inte Ale ut som en kommun med större problem än övriga.

– Det låter bra, men jag har en känsla av att det förekommer mer droger än vad enkäten säger. Alla har nog inte svarat ärligt på den frågan, säger Gillis.

Den omfattande enkätundersökningen som nu är gjord bland Ales ungdomar ser båda positivt på, men de betonar samtidigt att resultatet måste tas på allvar.

– Det blir en bra handbok för hur vuxna genom beslut och handling kan ge ungdomar en tydligare plats i samhället.

Text: Per-Anders Klöverstj

Politikerna har ordet

Ale mars 2008

För att få reda på hur ungdomarna i Ale mår, hur de ser på sina möjligheter att påverka och vilka saker de tycker är viktigast, både hemmavid och i ”stora världen” har kommunen under 2007/2008 genomfört ungdomsenkäten LUPP. LUPP står för Lokal uppföljning av ungdomspolitik. Det är statliga Ungdomsstyrelsen som erbjuder landets kommuner att använda sig av denna undersökningsmetod. I Ale har alla ungdomar i skolår 8 och årskurs 2 på gymnasiet haft möjlighet att svara.

Vi vill lyssna och öppna ögonen för ungdomarnas synpunkter och samtidigt kunna jämföra Ales resultat med ungdomar i andra delar av landet. Likadana undersökningar görs i mer än var tredje kommun, vilket innebär att vi har kunnat jämföra resultatet med andra.

LUPP-enkätens svar visar att Ale ligger på medelnivå. Ale är ofta en minia-

tyr av Sverige. Så som det förhåller sig i landet i stort förhåller det sig även i Ale. Detta vet vi av resultat från andra undersökningar, både när det gäller vuxna och ungdomar. Detta betyder inte att vi inte ska ta svaren på allvar – tvärtom.

Att de flesta aleungdomar mår bra är glädjande. Men vi kan också se sådant som oroar. Det gäller framförallt de unga tjejerna. Undersökningen visar att de känner sig mer stressade än killarna och mår sämre både psykiskt och fysiskt. Detta vill vi alepolitikerna ta på allvar och försöka förbättra.

Att ta itu med brottsligheten är något annat som våra ungdomar tycker är mycket viktigt, till och med viktigare än genomsnittet i landet. Att skapa ett tryggt samhälle med låg kriminalitet är inte bara kommunens ansvar, det vilar också på många andra aktörer och är ett gemensamt problem. Även detta är

något vi vill ha fokus på i vårt framtida arbete för välmående unga i Ale.

För oss politiker är det viktigt att vi tillsammans med ungdomarna finner nya vägar framåt – i Ale ska ungdomarnas röster få höras. Att arbeta vidare med resultatet av LUPP och att tillsammans med unga försöka få till förändringar är en väg att gå.

Vi vill även passa på att tacka alla som hjälpt till med arbetet med LUPP 2007/2008. Det gäller främst alla ni 634 tjejer och killar som tagit er tid att fylla i enkäten. Men också till er lärare, rektorer och kommunens ”LUPP-grupp” som ansvarat för att allt fungerat praktiskt. Ett tack också till Ungdomsstyrelsen för ett gott samarbete.

Elaine Björkman (s)
Kommunalsråd

Jan Skog (m)
Oppositionsråd

Innehåll

Förord	2	Hälsa, kost & motion	14
Sammanfattning	3	Alkohol, tobak & narkotika	17
Politik, samhälle & inflytande	4	Framtidsplaner & framtidstro	19
Hur det är i skolan	6	Fakta om undersökningen	21
Fritid, nöjen & trygghet	11	Källor & lästips	22

Sammanfattning

643 tjejer och killar i Ales skolår (så) 8 i grundskolan (14-åringar) och årskurs (åk) 2 på gymnasiet (17-åringar) har besvarat en stor enkät med nästan 200 frågor om inflytande och lokal demokrati, skola, fritid, trygghet, hälsa, arbete och framtid. Enkäten kallas LUPP, lokal uppföljning av ungdomspolitiken, och är utvecklad av statliga Ungdomsstyrelsen.

De flesta av Ales ungdomar säger att de mår bra. Men var tjugonde tycker att deras allmänna hälsotillstånd är dåligt. Jämfört med killar har tjejerna markant sämre allmäntillstånd; lider nästan dubbelt så oftare av stress, huvudvärk och magont; hoppar oftare över måltider och motionerar inte lika ofta. Allra sämst hälsoläge har tjejer på gymnasiet. På sikt kan svag hälsa hos ungdomar bli ett ännu större problem för dem själva och för samhället i stort. Svag hälsa går nämligen hand i hand med en pessimistisk syn på den egna framtiden. Och sviktande framtidstro är inget bra utgångsläge på tröskeln till vuxenlivet.

De allra flesta av Ales skolungdomar är rätt nöjda med sin skola. Samtidigt finns problem med mobbning, främlingsfientlighet och sexuella trakasserier – oftare på högstadiet än på gymnasiet. Många elever vill vara med och påverka i skolan, främst skolmaten. Stort intresse finns om, de centrala frågorna, hur man ska arbeta i skolan och vad man ska lära sig. Det är positivt att eleverna också tycker sig kunna påverka mest i just dessa två frågor. Men många elever skulle vilja ha ännu mer att säga till om i skolan.

Fler killar än tjejer tycker sig ha tillräckligt med fritid, och killarna är samtidigt mer nöjda med möjligheterna att utöva sina intressen. Minst fritid tycker sig gymnasiet tjejer ha. Tjejer i högstadiet tycker att det finns för lite att göra i Ale. De efterfrågar bl a sociala platser som café och i viss mån fritidsgårdar. Killar vill ha mer idrottsanläggningar och sportmöjligheter. Killarnas önskemål rör alltså mer traditionella fritidsaktiviteter, medan tjejerna snarare tar upp sociala aktiviteter utan nödvändigtvis ett prestationsmål i botten.

Fler tjejer än killar är engagerade och vill vara med och påverka, både i skolan och när det gäller kommunen och samhället i stort. Störst intresse finns hos tjejer på gymnasiet. Den gruppen är också mest intresserad av vad som händer i andra länder. Det finns också klara könsskillnader när det gäller framtidsplaner. Tjejer är överlag mer orienterade mot omvärlden. Fler tjejer än killar tänker flytta ifrån kommunen och fler tjejer på gymnasiet planerar att läsa på universitet.

På flera punkter skiljer sig Ales ungdomar från unga i Sverige som helhet. Några exempel:

- Ales ungdomar oroas mer av kriminalitet.
- Ales ungdomar tycker i högre utsträckning att skolan agerar när elever mobbar varandra.

Enkäten besvarades av 367 elever på högstadiets årskurs 8 (svarsfrekvens 86 procent) och 276 elever på gymnasiet årskurs 2 (svarsfrekvens 66 procent).

Politik, samhälle & inflytande

I Ale är tjejer mer intresserade av samhällsfrågor än killar och gymnasieelever är mer intresserade än grundskoleelever. Fler tjejer än killar vill vara med och påverka i kommunala frågor och konkret träffa kommunala beslutsfattare. Störst engagemang finns hos tjejer i gymnasieåldern - minst intresserade är högstadiets killar.

Tjejer är också mer intresserade av vad som händer i andra länder. Allra störst intresse för internationella frågor finns hos tjejer på gymnasiet.

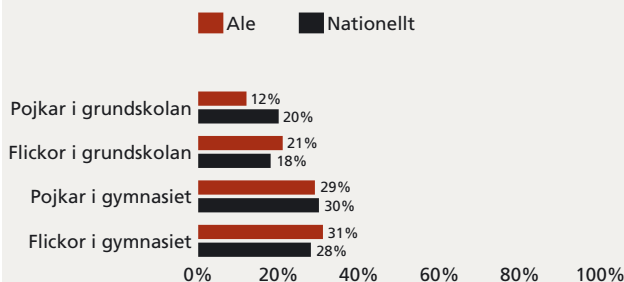
På första plats över saker Ales unga tycker det är viktigast att kommunen prioriterar är arbete mot kriminalitet. Sedan följer frågor som rör sjukvård och skola. Det betyder att Ales 14- och 17-åringar är intresserade av ungefär samma politiska frågor som vuxna svenskar i stort. Det som möjligen står ut är frågan om kriminalitet. När Ales ungdomar själva får uttrycka vad de skulle vilja påverka kommer dock en lite annan bild fram. Man vill främst satsa på fritidsaktiviteter för ungdomar, som fritidsgårdar och på skolan.

Samhällsfrågor är mer intressanta än partipolitik

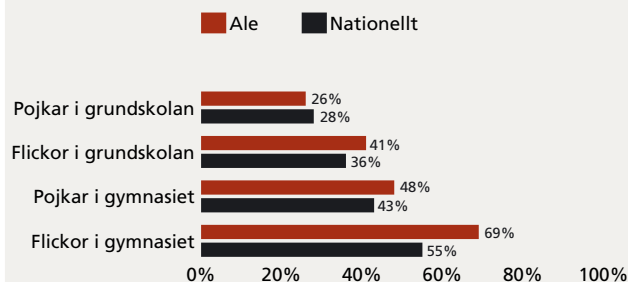
Ungdomarna i Ale är mer intresserade av samhällsfrågor än sina jämnåriga i övriga landet. De är också mer intresserade av vad som händer i andra länder. På frågan om de är intresserade av politik svarar de dock som ungdomar gör generellt.

1) *Hur intresserad är du av samhällsfrågor?* 2) *Vad händer i andra länder?* och 3) *Intresse för politik?* Av dessa tre frågor är intresset minst för politik. (diagram)

Intresserad av politik

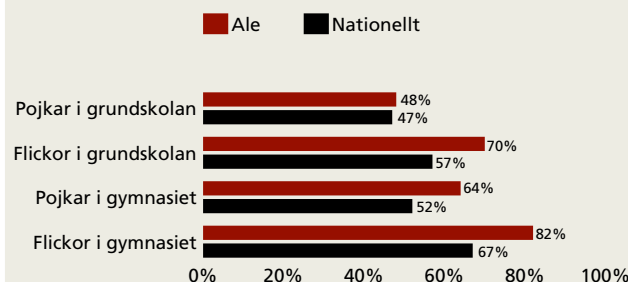

Intresserad av samhällsfrågor

Vad man ser här är att det finns ett generellt ointresse för politik och hälften av grundskolans pojkar uttrycker att de inte alls är intresserade. Intresset ökar som sagt med ålder och flickor är generellt mer intresserade än pojkar. På frågor om de kan tänka sig att agera politiskt är gymnasieeleverna mer villiga än grundskoleeleverna, men skillnaden jämnas ut när det börjar handla om olagliga aktiviteter som olagliga demonstrationer, ockupationer eller förstörelse. Bland killarna i grundskolan är det en av fem som kan tänka sig att gå med i ett politiskt parti. En av fyra, det vill säga fler, kan tänka sig att delta i en olaglig demonstration, ockupation eller förstöra privat egendom i protest.

Intresserad av vad som händer i utlandet

Ungdomars politiska prioriteringar

Arbeta mot kriminalitet, sjukvård, skolan, bostäder till unga och lika lön för kvinnor och män hamnade i topp när Ales unga fick ange de områden som de tycker är viktigast att kommunen satsar på (se tabellen på nästa sida). Frågeställningen var låst, så var och en fick välja bland ett tjugotal färdiga svarsalternativ.

Det betyder att Ales 14- och 17-åriga tjejer och killar är intresserade av ungefär samma politiska frågor som vuxna svenskar i stort. Sysselsättning, skola och sjukvård toppade nämligen väljarnas lista över viktiga frågor i valet år 2006 (www.svt.se/valu).

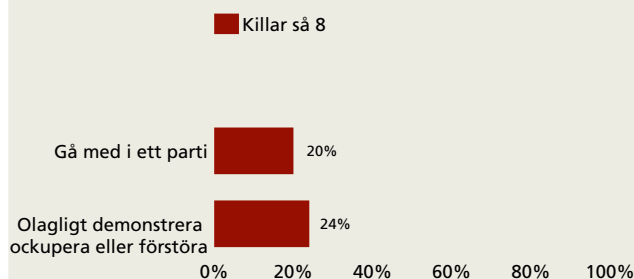
En tydlig könsskillnad är att tjejer mer än killar prioriterar insatser för jämställda löner ute i arbetslivet. Tjejerna anser

att den frågan är en av de två viktigaste, medan killarna placerar den längre ner, gymnasiekillarna placerar den till och med på den nedre hälften av listan. En viss skillnad ser vi också på frågan om arbete för ungas psykiska hälsa där tjejer sätter den betydligt högre upp än killar.

En annan könsskillnad är att killar i högre grad än tjejer tycker att kommunen ska satsa på områden som direkt har med ungdomars fritid att göra: idrottsanläggningar, fritidsaktiviteter och mötesplatser för unga.

Längst upp har vi dock *arbete mot kriminalitet* vilket hamnar en bit ner bland Sveriges ungdomar generellt och på 7:de plats bland riksdagsväljarna 2006. Arbete mot kriminalitet dyker också upp när ungdomar med egna ord får uttrycka vad de skulle vilja påverka. Det tycks alltså som om ungdomar i Ale känner sig mindre trygga än Sverige i stort.

Har eller kan tänka sig att...

Vilka områden är viktigast att kommunen satsar på?

	Grundskolan Tjejer	Grundskolan Killar	Gymnasiet Tjejer	Gymnasiet Killar
1	Lika lön för män & kvinnor	Kriminalitet	Kriminalitet	Kriminalitet
2	Kriminalitet	Idrottsanläggningar	Lika lön för män & kvinnor	Skola
3	Sjukvård	Sjukvård	Arbeten för unga	Sjukvård
4	Skola	Skola	Bostäder för unga	Arbeten för unga
5	Bostäder för unga	Bostäder för unga	Främlingsfientlighet/ rasism	Bostäder för unga
6	Alkohol/droger bland unga	Fritidsaktiviteter	Skola	Idrottsanläggningar
7	Ungas psykiska hälsa	Lika lön för män & kvinnor	Sjukvård	Kollektivtrafik
8	Djurens rättigheter	Alkohol/droger bland unga	Ungas psykiska hälsa	Främlingsfientlighet/ rasism
9	Idrottsanläggningar	Arbeten för unga	Kollektivtrafik	Mötesplatser för unga
10	Mötesplatser för unga	Mötesplatser för unga	Alkohol/droger bland unga	Fritidsaktiviteter
11	Främlingsfientlighet/ rasism	Främlingsfientlighet/ rasism	Mötesplatser för unga	Äldreomsorg
12	Arbetsmiljö i skolan	Miljö	Idrottsanläggningar	Lika lön för män & kvinnor
13	Arbeten för unga	Arbetsmiljö i skolan	Miljö	Miljö
14	Fritidsaktiviteter	Ungas psykiska hälsa	Äldreomsorg	Alkohol/droger bland unga
15	Miljö	Barnomsorg	Djurens rättigheter	Arbetsmiljö i skolan
16	Kollektivtrafik	Gator/vägar/cykelbanor	Fritidsaktiviteter	Ungas psykiska hälsa
17	Barnomsorg	Kollektivtrafik	Barnomsorg	Djurens rättigheter
18	Äldreomsorg	Äldreomsorg	Arbetsmiljö i skolan	Barnomsorg
19	Stöd till föreningar	Djurens rättigheter	Kulturverksamheter för unga	Gator/vägar/cykelbanor
20	Gator/vägar/cykelbanor	Stöd till föreningar	Stöd till föreningar	Stöd till föreningar
21	Kulturverksamheter för unga	Kulturverksamheter för unga	Gator/vägar/cykelbanor	Kulturverksamheter för unga

I botten på listan finns stöd till kultur för unga. Ganska långt ner finns också Stöd till föreningar och bland tjejer Fritidsaktiviteter. Detta rimmar illa med de öppna svar som vi här nedan skall titta närmare på.

Till dem som svarade JA på frågan: Vill du vara med och påverka i frågor som rör den kommun där du bor? gavs följdfrågan Vad vill du påverka? En tredjedel svarade ja på första frågan och gavs därmed möjlighet att med egna ord beskriva vad de vill göra.

Flest av högstadieeleverna är intresserade av fritidsaktiviteter. En del svarar ospecificerat att man vill ha fler roliga saker att göra på fritiden, men de flesta vill realisera de önskningar som man svarat på i de två första öppna frågorna (Se avsnittet Fritid). Man vill ha fler fritidsgårdar eller längre öppettider och fler anläggningar för idrott som simhall eller skateboardramp. Övriga svar rör större möjlighet till bio, café, affärer och disco.

Många intresserar sig för skolan och de som är mer specifika vill påverka skolmaten. Sedan finns det några som vill påverka vård och omsorg och miljön. Det fanns också en större grupp som uttryckte att de ville påverka, men inte vad de vill påverka.

Bland de äldre fanns det betydligt fler olika svar men den största gruppen var de som sa att de vill påverka utan att veta vad. Av de som vet vad de vill påverka är de som intresserar sig för skolan flest, på andra plats kommer frågor om fritid och på tredje plats trygghet och kriminalitet. En intressant iakttagelse är att flera resonerar att *om ungdomar hade mer att göra på fritiden skulle det minska skadegörelse, missbruk och kriminalitet*. På delad fjärdeplats finns frågor om hälsa, kollektivtrafik och byggande i kommunen.

Vad vill Ales ungdomar påverka?

Högstadiet så 8

Fritidsgårdar; fler eller mer öppettider
Fler anläggningar för idrott; ex skateboardramp eller simhall
Mer nöje; bio, café, affärer eller disco

Gymnasiet åk 2

Skola
Fritid
Kriminalitet

Det ser ut som att när ungdomar skall fantisera fritt om vad de vill påverka, ser de till sina egna behov och vad de tycker är roligt, men måste de prioritera bland fasta förslag hamnar allmännyttiga områden högt. Detta i sin tur kan leda till lite olika funderingar kring hur vuxna skall förhålla sig till ungdomars önskemål. Å ena sidan kan man se att ungdomar, när det kommer till kritan, delar vuxenvärldens politiska prioriteringar och att det därför inte borde vara något problem om fritidsaktiviteter för unga hamnar lite längre ner på agendan. Å andra sidan, om vuxenvärlden skall ta ungas behov och önskemål på allvar handlar det om att lyfta fram ungdomars fritid.

Hur det är i skolan?

De flesta av Ales skolungdomar är nöjda med sin skola. De tycker att stämningen är bra, att miljön i stort är bra och att elever och lärare bemöter varandra med respekt. Samtidigt finns problem med mobbning, främlingsfientlighet och sexuella trakasserier – oftare på högstadiet än på gymnasiet. Vissa tycker också att tjejer och killar behandlas olika i skolan.

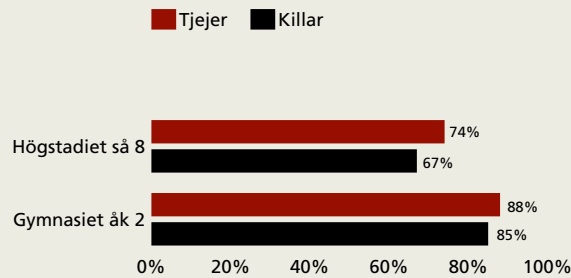
Fler tjejer än killar drabbas av mobbning eller utfrysning, medan det är fler killar som mobbar. Ofta är en och samma person både offer och förövare.

Bland eleverna finns en utbredd vilja att vara med och påverka på sin skola. Störst är intresset för skolmaten, det område där de anser sig ha minst att säga till om. Sedan kommer centrala frågor som hur man ska arbeta och vad man ska lära sig. Det är positivt att eleverna tycker sig kunna påverka bra i just dessa två frågor. Men många elever skulle vilja ha ännu mer att säga till om i skolan.

De flesta är nöjda med skolan

De flesta av Ales skolungdomar är nöjda med sin skola. På den punkten finns inga större skillnader mellan tjejer och killar. Däremot är eleverna på gymnasiet något mer tillfreds än de på högstadiet. De allra flesta – sju av tio på högstadiet och närmare nio av tio på gymnasiet - tycker att det är bra stämning på skolan (diagram).

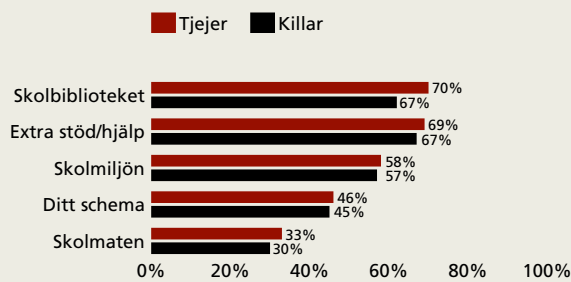
Det är bra stämning på skolan

Vidare är det stora flertalet nöjda med skolbiblioteket (diagram). De flesta är nöjda med skolmiljön och att det fungerar bra att vid behov få extra stöd och hjälp. Ungefär hälften är nöjda med sitt schema. Däremot är det bara var tredje högstadieelev som tycker om skolmaten.

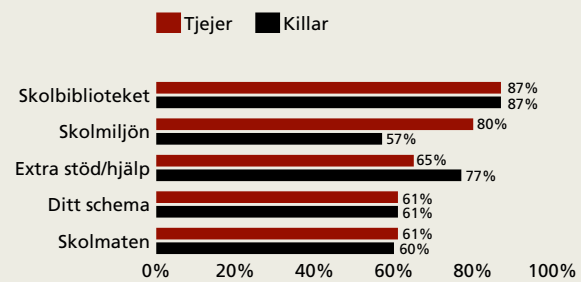
Fungerar bra på min skola

Högstadielever så 8 Ale

Fungerar bra på min skola

Gymnasieelever åk 2 Ale

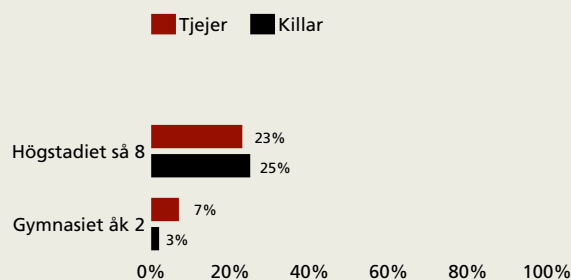
Frågan är varför så många högstadielever är missnöjda med skolmaten. Är det något fel på själva maten som serveras? Är matrasterna för korta? Är det för stökigt i bamba?

Samtidigt finns problem...

Men trots att de allra flesta alltså trivs och tycker att det är bra stämning på skolan så förekommer mobbing (diagram), främlingsfientlighet (diagram) och sexuella trakasserier (diagram) i Ales skolor.

Mobbing är ett problem på skolan

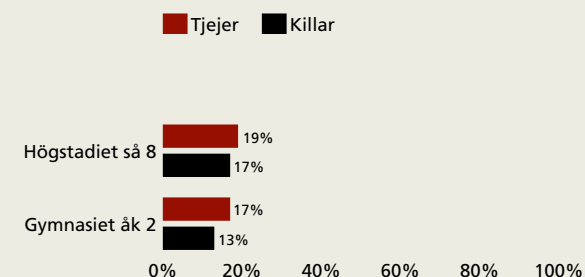
Ungdomar i Ale

Den sortens problem tycks vara betydligt vanligare på högstadieskolorna jämfört med gymnasiet. Klimatet verkar alltså vara tuffare i högstadiet jämfört med på gymnasiet.

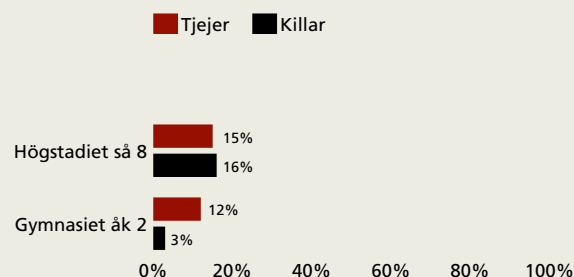
Främlingsfientlighet är ett problem på skolan

Ungdomar i Ale

Sexuella trakasserier är ett problem på skolan

Ungdomar i Ale

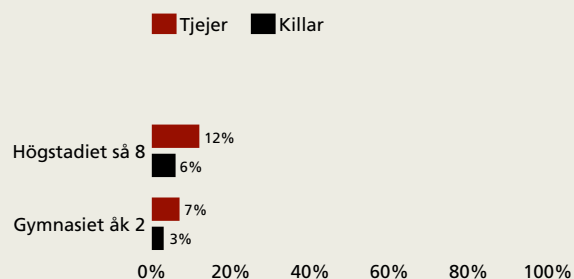

Mer än var fjärde högstadieelev menar att mobbning är ett problem på den egna skolan, nästan lika många är bekymrade över den främlingsfientlighet som förekommer och ungefär en av sex reagerar på sexuella trakasserier på högstadiet. Något fler killar än tjejer ser problem med främlingsfientlighet och mobbning både på gymnasiet och på högstadiet. När vi kommer till sexuella trakasserier, följer högstadiet samma trend, men på gymnasiet är det markant färre killar än tjejer som tycker att det är ett problem.

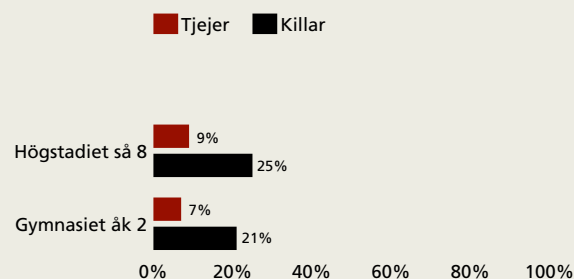
Inte alla tycker att killar och tjejer behandlas lika

En grundläggande aspekt på jämställdheten i skolan är att tjejer och killar ges samma förutsättningar i skolarbetet. De allra flesta elever tycker också att tjejer och killar behandlas lika. Men totalt ungefär var tionde elev tycker att killar får bättre möjligheter än tjejer (figur 13), och fler ändå tycker att tjejerna gynnas (figur 14). Var fjärde kille på högstadiet tycker att tjejer får bättre möjligheter än dem själva. Ett intressant resultat är att fler tjejer tycker att killar gynnas och omvänt att fler killar anser att tjejer gynnas.

Pojkar får bättre förutsättningar än flickor

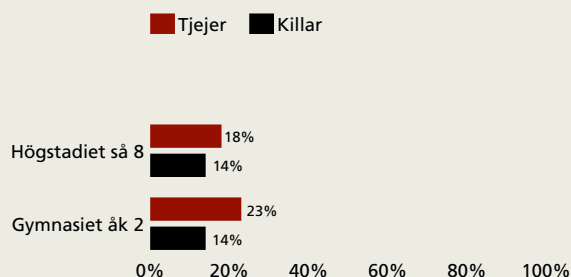
Flickor får bättre förutsättningar än pojkar

Fler killar än tjejer upplever alltså en bristande jämställdhet i skolans värld.

I undersökningen har ungdomarna också fått svara på frågan om de under det senaste halvåret har blivit utsatta för orättvis behandling och i så fall av vem och varför. Totalt sett har ungefär var sjätte elev känt sig orättvist behandlad av personalen på sin skola (figur 15). Upplevelsen är klart vanligast bland tjejer på gymnasiet.

Orättvist behandlad av skolans personal

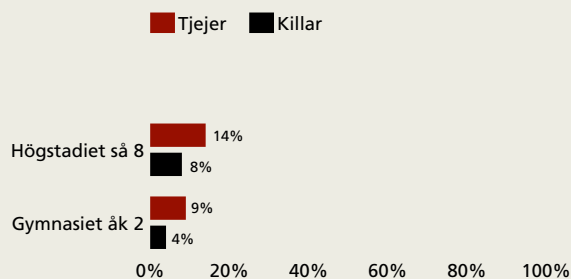
>> Ett rimligt antagande kan vara att mobbning är ett utslag av hur illa man mår, oberoende om man mobbar eller blir mobbad <<

Mobbningens offer är också förövare

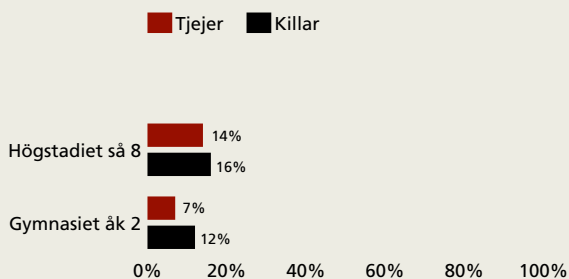
I LUPP-enkäten tillfrågades eleverna om de har blivit mobbade/utfrysade under det senaste halvåret, men också om de själva har deltagit i mobbning/utfrysning av andra. Svaren visar på klara könsskillnader och likaså skillnader mellan högstadiet och gymnasiet:

- fler tjejer än killar och fler högstadie- än gymnasielever, drabbas av mobbning (diagram)
- fler killar än tjejer och fler högstadie- än gymnasielever, säger att de själva har mobbat (diagram)

Mobbad/utfrysad

Deltagit i mobbning/utfrysning

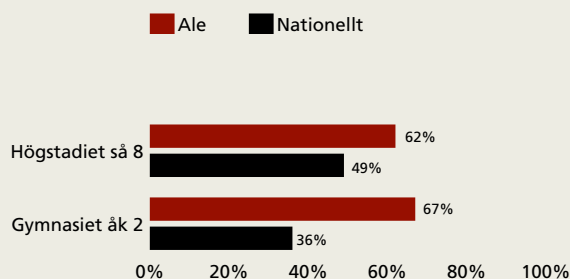
Ungefär var tionde elev på högstadiet och var femtonde på gymnasiet uppger att de under det senaste halvåret har blivit mobbade, utfrysade eller på andra sätt kränkta eller illa behandlade av andra. Något fler säger att de själva har deltagit i mobbning. Kränkningarna sker oftast i skolan eller på väg till och från skolan - men också exempelvis på stan, på fritidsgårdar och ibland till och med i hemmen.

Enligt enkätsvaren kan en och samma person vara både offer och förövare. Att mobba är nämligen vanligare bland de elever som själva varit utsatta för mobbning där en av tre själva deltagit, jämfört med den grupp som består av dem som själva inte drabbas där en av tio deltagit. Vid en jämförelse ser man också att de som mobbar och blir mobbade generellt mår sämre och har en mer pessimistisk framtidssyn än de som inte är inblandade i mobbning. Ett rimligt antagande kan vara att mobbning är ett utslag av hur illa man mår, oberoende om man mobbar eller blir mobbad.

Ungefär två av tre av Ales ungdomar tycker att skolans personal agerar tillräckligt när en elev blir mobbad, en siffra som ligger högre än det nationella resultatet (diagram). Inte så förvånande är den grupp som blir mobbade mer kritiska till skolans agerande. Den grupp som är kritisk består dock till störst del av de som inte blir mobbade då denna grupp är betydligt större än de som blir mobbade.

Skolan agerar när elever mobbar varandra

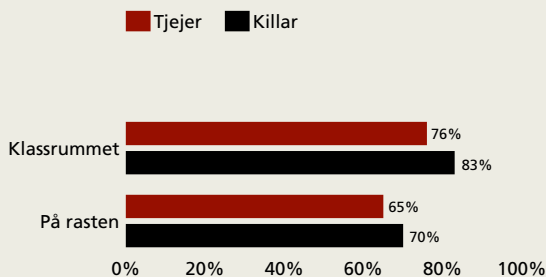
Jämförelse ungdomar Sverige/Ale

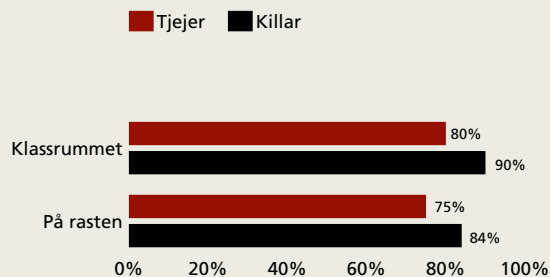
En på sex i högstadiet och en på tio på gymnasiet tycker att skolan inte tar sitt ansvar när elever mobbar varandra.

De flesta känner sig alltid trygga (diagram) i skolan men en tredjedel av flickorna i högstadiet gör inte alltid det. Det betyder inte att de alltid är rädda, men att de ibland kan kännas osäkert. Det är tryggare på gymnasiet och tryggare på lektion. Man kan fundera på vad en fjärdedel av tjejerna i högstadiet och en femtedel av tjejerna på gymnasiet oroas av på lektionerna? Är det prestationskrav som gör att de inte uppfattar det som en trygg situation, störande klasskamrater eller otrygga lärare?

Alltid trygg; Högstadiet så 8

Alltid trygg; Gymnasiet åk 2

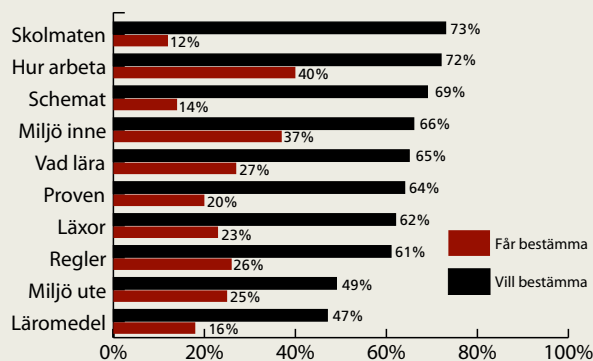

Stor vilja att påverka i skolan

Eleverna har rätt att påverka sin skolgång. I Skollagen står att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. I läroplanerna utvecklas och förtydligas vad elevinflytandet ska omfatta och hur det hela ska gå till. Bland annat ska hänsyn tas till elevernas ålder och mognad. Enligt LUPP vill också de allra flesta av Ales elever vara med och påverka i skolan (diagram). Men det finns skillnader i högstadiets och gymnasiets önsknningar. Tydligast är det på första plats där högstadiets elever främst vill påverka skolmaten och där gymnasiets elever vill påverka hur de arbetar.

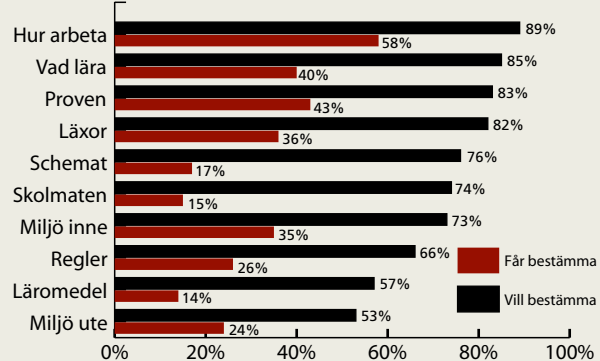
Faktiskt och önskat elevinflytande

Högstadiet så 8

Faktiskt och önskat elevinflytande

Gymnasiet åk 2

På samtliga områden - både på högstadiet och i gymnasiet - vill en majoritet av eleverna gärna vara med och påverka hur det ska vara i skolan. Det är vanligare bland tjejer än bland killar att vilja påverka. Det är likaså vanligare bland elever i gymnasieskolan än på högstadiet.

Samtidigt visar enkätsvaren att elevernas faktiska inflytande i skolan inte alls är så stort som de önskar. Störst glapp mellan att vilja och att kunna påverka finns när det gäller skolmaten. Många skulle också vilja bestämma betydligt mer över sitt schema. Att så många elever vill ha mer att säga till om tyder nog mest av allt på ett stort engagemang för skolarbetet och att man tycker att skolan är viktig. Man ser också att det största glappet mellan att vilja och att få påverka är i gymnasiet, samtidigt både får de påverka och vill påverka mer. Det måste vara positivt att så många tjejer och killar i Ales skolor vill engagera sig mer. Ett annat positivt resultat är att eleverna tycker sig kunna påverka mest i ett par av de frågor som också flest vill ha inflytande över, nämligen hur man ska arbeta och vad man ska lära sig. Det är ett väldigt gott resultat att nästan nio av tio på gymnasiet tycker sig kunna påverka ganska eller väldigt mycket hur man ska arbeta i skolan.

Ibland kan det vara svårt att veta vad man som elev kan ha inflytande över i skolan. Skollagen och läroplanerna sätter ju ramarna för elevinflytandet, men överlämnar sedan det konkreta utformandet till skolorna ute i kommunerna. Ungefär hälften av Ales elever anser att de i tillräcklig utsträckning har fått veta vad de ska kunna ha inflytande över i skolan. Var femte elev tycker att de inte alls har fått den information som behövs.

Fritid, nöjen & trygghet

Det finns stora skillnader mellan Ales tjejer och killar när det gäller synen på fritiden och möjligheterna att ha kul och utöva sina intressen.

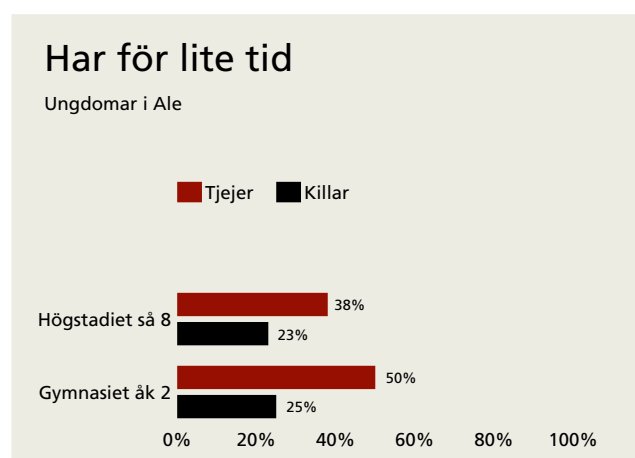
Fler killar än tjejer tycker sig ha tillräckligt med fritid, och killarna är samtidigt mer nöjda med möjligheterna att utöva sina fritidsintressen. Killar vill ha mer idrottsanläggningar och sportmöjligheter.

Minst fritid av alla tycker sig tjejer på gymnasiet ha, medan tjejer på högstadiet är minst nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter. Tjejer efterfrågar bl.a. sociala platser som café och i viss mån fritidsgårdar.

Ungefär en av tio har hotats eller blivit bestulna det senaste halvåret och ungdomar oroas av kriminalitet. Det påverkar deras trygghet och möjlighet att röra sig fritt i samhället. Som tjejer i resten av landet är tjejerna i Ale mer otrygga än killarna och framför allt gäller det på stan, på nöjesställe och inom kollektivtrafiken.

Många av Ales unga tycker de har för lite fritid

Tjejerna och killarna har själva fått ange om de har för lite, lagom eller för mycket fritid. Lite mer än hälften tycker att de har lagom med ledig tid. Knappt var tionde ungdom i Ale tycker sig ha för mycket ledighet och vet inte riktigt vad de ska göra med sin tid. Resterande dryga tredjedel tycker att de har för lite fritid för att hinna med allt de vill.

Minst fritid av alla tycker sig tjejer på gymnasiet ha (diagram). Det hänger antagligen ihop med att de som grupp satsar mycket på skolarbetet och därför helt enkelt lider av tidsbrist i vardagen. Störst brist på fritid upplever nämligen de elever som är mest stressade och detta gäller i första hand just gymnasiets tjejer (se avsnittet om hälsa, kost och motion). Nationella undersökningar har visat att tjejer jämfört med killar har högre prestationskrav på sig själva och är mer stressade i skolan (Skolverket 2007).

En jämförelse mellan Ale och övriga Sverige visar att en större andel av Ales tjejer anser att fritiden inte räcker till medan för pojkar är tvärt om. Men det är svårt att säga varför så förhållandevis många tjejer just i Ale känner att de har för lite ledig tid. Skulle Ales tjejer vara mer pressade av skolarbetet? Eller är det någonting helt annat som ligger bakom?

De flesta är nöjda med fritidsutbudet ...

För att kunna utveckla fritidsverksamheten i rätt riktning är det viktigt för bl.a. kommunen och föreningslivet att veta vad Ales ungdomar tycker om utbudet inom kultur- och fritidsområdet. Finns det tillräckligt för de unga att göra på fritiden och hur ser balansen ut mellan sådant som tjejer respektive killar ofta föredrar? I LUPP-enkäten fick ungdomarna frågan om hur mycket av deras fritidsintressen som tillgodoses av rådande fritidsutbud i hemkommunen. De flesta av Ales tjejer och killar tycker att det finns tillräckliga möjligheter för den som vill ägna sig åt sina intressen.

Svaren visar att det finns en skillnad mellan tjejer och killar och mellan högstadie- och gymnasieungdomar. Generellt är killar mer nöjda än tjejer och elever på gymnasiet mer nöjda än de på högstadiet. Mest nöjda är alltså killar på gymnasiet, medan tjejer på högstadiet är den grupp som i minst utsträckning tycker att det finns tillräckligt att göra.

... men visst finns det idéer om vad man kan göra mer

I undersökningen tillfrågas ungdomarna även om vilka fritidsmöjligheter och ställen att vara på de tycker fattas där de bor. Frågeställningen är öppen, så var och en får komma med egna förslag. En tredjedel har tagit chansen att tala om vad som saknas i Ale.

På den första frågan, vilka fritidsmöjligheter som saknas, kan man grovt dela upp svaren i två kategorier, sociala platser och aktivitetsplatser. I den första kategorin handlar det om att det saknas platser att umgås på som caféer eller fritidsgårdar. Den andra kategorin handlar om att det saknas platser för aktivitet, som sporthallar eller skateboardramper. Självklart går dessa grupper också ihop när det både handlar om att umgås socialt och aktivera sig, som bowlinghall och simhall, eller kulturhus.

Högst upp på listan hamnar önskemål om någon form av fritidsutrymme för ungdomar. Det kan vara flera öppettidsgårdar, eller fler fritidsgårdar, det kan vara värmestugor på vintern eller "Någonstans att hänga för oss äldre".

På andra plats hamnar badaktiviteter. Det är dels utomhusbad, men framför allt önskemål om simhall, badhall och äventyrsbad.

På tredje plats finns önskemål om caféer. I vissa fall handlar det om kommersiella caféer och att det finns för få. I andra fall är det osäkert om man menar kommersiella caféer eller mer åt fritidsgårdsaktiviteter. Några skriver uttryckligen ungdomscaféer.

Härpå följer kulturaktiviteter, som dansskola, sångpedagog, replokaler och teatergrupper, datoraktiviteter som LAN (lokala datornätverk) och internetcafé, och sporthallar som volleyboll-, handboll- och trampolinhall.

Generellt kan man säga att flickorna uttrycker mer önsningar om sociala platser som café och i viss mån fritidsgårdar, medan pojkarna vill ha mer idrottsanläggningar och sportmöjligheter. Många skriver också om olika idrotter vilket inte går att summera som en enskild post då det handlar om väldigt olika saker, från crossbana till kampsport. Det är dock tydligt att idrott är en viktig del av ungdomarnas fritid och att de önskar mer av det tillsammans med mer fritidsgårdar och caféer.

I den andra frågan har ungdomarna möjlighet att berätta om de tycker att det saknas ställen att vara på för sig själva och sina kompisar.

Bland högstadieeleverna hamnar svar som handlar om fritidsgårdar högre än de som handlar om caféer. För gymnasieelever är det tvärt om. Summerar man det önskar Ales ungdom mest av allt fler, större, coolare och mysigare caféer. Främst verkar det handla om kommersiella (men gärna billiga) caféer, men några vill även ha ungdomscaféer.

På andra plats kommer som sagt svar som rör fritidsgårdar. Det kan vara att de skall vara fler, eller önskemål om en central där man kan träffa varandra från olika orter. 17-åringarna vill ha mer verksamhet för äldre, "Mer ställen att träffas på typ som fritidsgård fast för äldre".

Caféer och fritidsgårdar toppar ganska överlägset lista på ställen att vara på, lite längre ner dyker internetcaféer/spelhallar och festlokaler/disco och ytterligare ner på listan finns badhus och shoppingcenter.

Det är också viktigt att påpeka att många yngre är nöjda och anser att det finns fritidsmöjligheter och platser att vara på. En åsikt som inte lika tydligt delas med de äldre.

Summerar man ser man att det framför allt saknas platser för ungdomar att var på där de kan få umgås och vara sociala utan att det finns en bestämd aktivitet i botten, som idrott eller kultur. Denna önskan kommer främst från flickor medan pojkar vill ha många olika spridda aktiviteter.

Om man tittar på vad ungdomar i Ale faktiskt gör på sin fritid, ser man att det även här finns en uppdelning mellan killar och tjejer. Killar idrottar något mer, de går mer på fritidsgården och spelar mer dataspel. Tjejer fikar mer och är intresserade av kultur. En intressant detalj om man tänker på vad ungdomarna vill ha är att endast en på tio av gymnasieeleverna går på ungdomsgård minst en gång i månaden. Ser man till högstadieleverna är siffran betydligt högre, en på tre. En förklaring kan vara att utbudet helt enkelt är större för högstadieleverna.

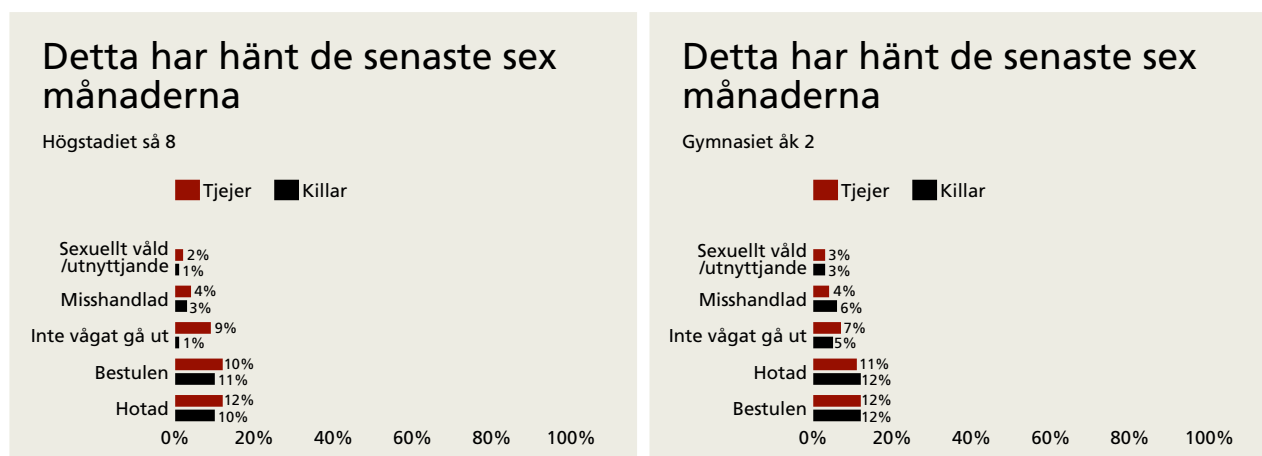
Fler tjejer än killar vill påverka mer i föreningslivet

En hel del av Ales ungdomar är medlemmar i föreningar där nära hälften är med i en idrottsförening. På andra plats ligger kulturföreningar där en av tio är med, men där tjejer är betydligt vanligare.

Nästan två femtedelar av Ales alla föreningsaktiva ungdomar tycker att de har tillräckligt att säga till om i den förening de är mest aktiva i. Ungefär en tredjedel säger att de inte är särskilt intresserade av mer inflytande. Men resterande fjärdedel – något fler tjejer än killar - vill kunna påverka mer än i dag. Att tjejer mer än killar vill vara med och påverka mer i föreningslivet stämmer väl överens med tjejers större önskan om mer inflytande också i andra sammanhang. Genom andra frågor i LUPP vet vi ju att tjejer som grupp vill engagera sig och påverka mer både i skolan och i samhället i stort.

Vågar man gå ut?

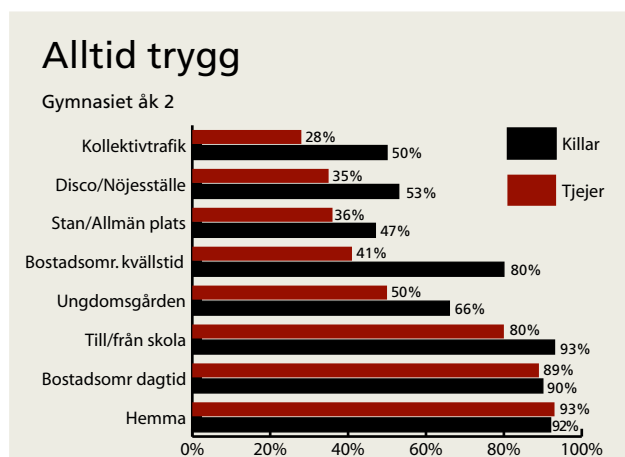
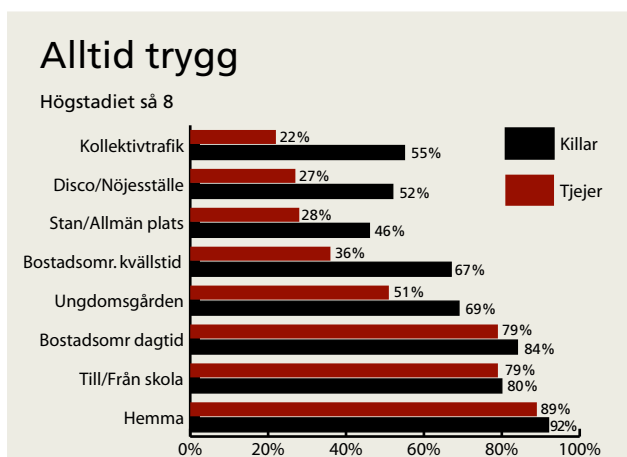
För att kunna njuta av sin fritid krävs det att man känner sig trygg. Ett återkommande ämne i enkätsvaren är att oron för kriminalitet. En fjärdedel av eleverna i skolår 8 och en tredjedel av eleverna i årskurs 2 har varit utsatta för kriminalitet eller känt sig hotade det senaste halvåret (diagram).

Jämför man med ungdomar i landet ser man att färre pojkar i Ale har problem jämfört med övriga landet, men flickorna har mer problem. Flickor i Ale är alltså mer utsatta än i övriga landet.

Flickor är genomgående mindre trygga

Hur påverkar då kriminaliteten ungdomarnas trygghet? Ungdomarna i Ale har också fått besvara frågor om de känner sig trygga på olika platser. Det är mycket tydligt att flickor är mer otrygga än pojkar. Samtidigt vet vi att pojkar i snitt råkar ut för mer brott än flickor (BRÅ 2006). Ungdomarna har fått besvara om de alltid känner sig trygga, oftast, eller om de inte känner sig trygga. Det är få ungdomar som inte känner sig trygga, framför allt i välkända miljöer som bostadsområdet på dagtid eller till och från skolan. I kollektivtrafik, discon eller i bostadsområdet på kvällen känner sig upp mot var tionde sig otrygg. Framför allt gäller det tjejer, och tvärt om är det killar som känner sig trygga. I de mest utsatta miljöerna, kollektivtrafik, disco/nöjesställe, på stan eller bostadsområdet kvällstid är killar på högstadiet dubbelt så trygga som tjejer (diagram). Här finns det mycket arbete att göra för att få Ales flickor att känna sig trygga.

De siffror återfinns också nationellt där tjejer är mer otrygga än killar. På två punkter skiljer sig dock Ale. Gymnasieungdomarna är mindre trygga på ungdomsgården och alla Ales ungdomar är mindre trygga i kollektivtrafiken.

Hälsa, kost & motion

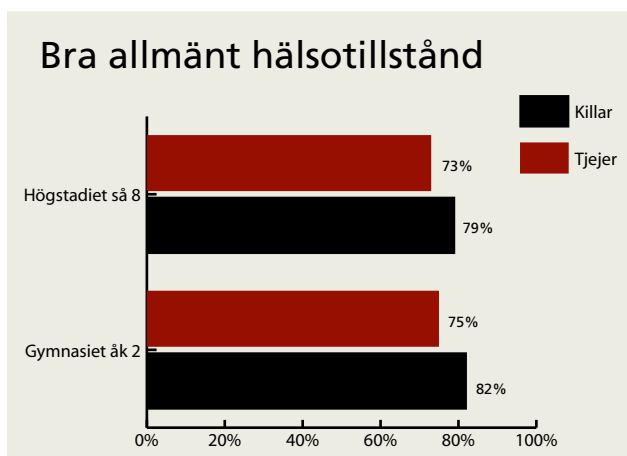
De flesta av Ales ungdomar säger att de mår bra. Men ungefär en av tjugo tycker att deras allmänna hälsotillstånd är dåligt.

Enligt enkätsvaren finns stora och systematiska hälsoskillnader mellan tjejer och killar i Ale. Tjejer i Ale mår genomgående sämre och har sämre vanor än killar. Tjejerna har sämre allmäntillstånd; lider oftare av trötthet, stress, sömnproblem, huvudvärk och magont; hoppar oftare över måltider och motionerar inte lika ofta. Ales högstadieelever har en något sämre hälsobild än jämnåringar i övriga Sverige.

God hälsa går hand i hand med stark framtidstro. Optimismen om den egna framtiden är nämligen som störst bland de ungdomar som mår bra. Omvänt är de som mår dåligt den minst optimistiska gruppen.

Flertalet säger att de mår bra ...

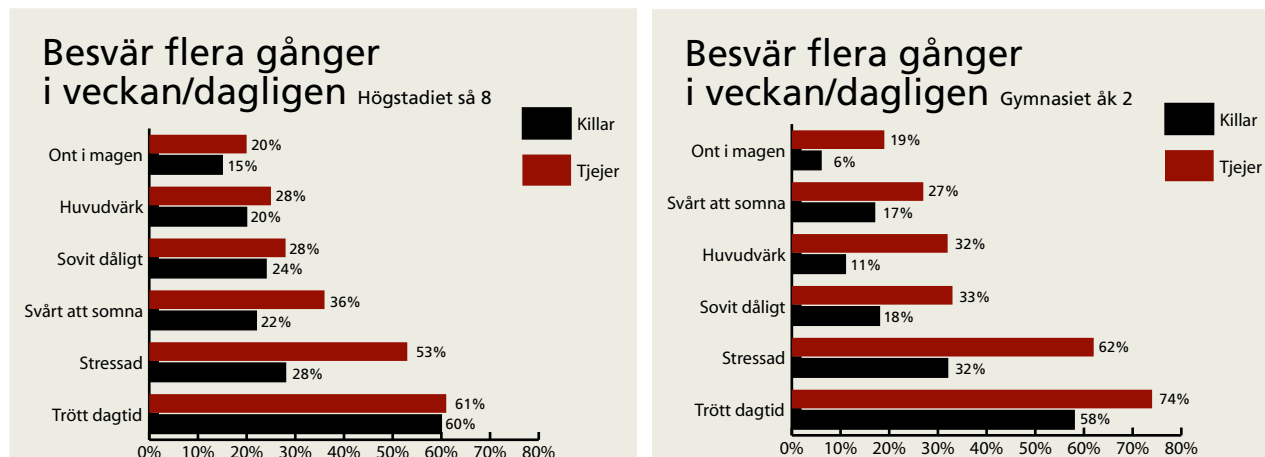
På en direkt fråga svarar de flesta unga i Ale att de mår bra. Tre av fyra tycker nämligen att de har ett bra allmänt hälsotillstånd (diagram). Men var tjugonde säger att deras allmänna hälsotillstånd är dåligt.

Färre tjejer än killar tycker att de mår bra. Framför allt svarar flest killar att de mår mycket bra medan tjejerna oftast svarar att mår ganska bra. Denna trend är tydligast hos tjejerna i gymnasiet. Samtidigt är det tjejer i skolor 8 som är minst positiva till sitt hälsotillstånd.

... samtidigt som en hel del lider av stress, magont & andra besvär

Men trots att de flesta alltså mår bra och ser sig själva som friska, så är det en hel del som uppger att de mer eller mindre dagligen har ett eller flera s.k. psykosomatiska besvär (diagram). Med det menas kroppsliga symptom på att man mår dåligt psykiskt.

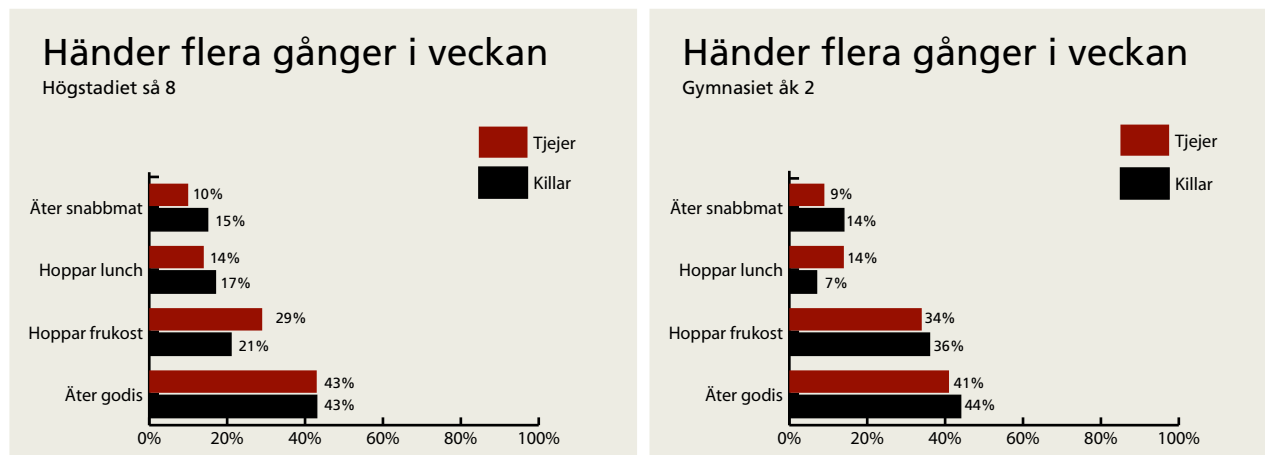

Besvär med trötthet, stress, sömnproblem, huvudvärk och magont är genomgående vanligare bland tjejer än bland killar. Allra svårast har tjejer på gymnasiet det, där sex av tio känner sig stressade flera gånger i veckan eller till och med varje dag. Var tredje tjej har huvudvärk eller sömnproblem. Även bland killar förekommer dessa besvär, men inte alls lika frekvent som bland tjejer.

Att tjejer på gymnasiet är den grupp som oftast lider av stress, magont etc. har nog att göra med höga prestationskrav i skolan, men kanske också med inre och yttre krav och förväntningar när det gäller mycket annat i livet. För många tjejer i den åldern är det viktigt att lyckas och att vara lyckad i alla möjliga avseenden. Undersökningar om svenska ungdomar har visat att fler flickor än pojkar känner sig stressade i skolan, främst till följd av läxor och egna krav (Skolverket 2007).

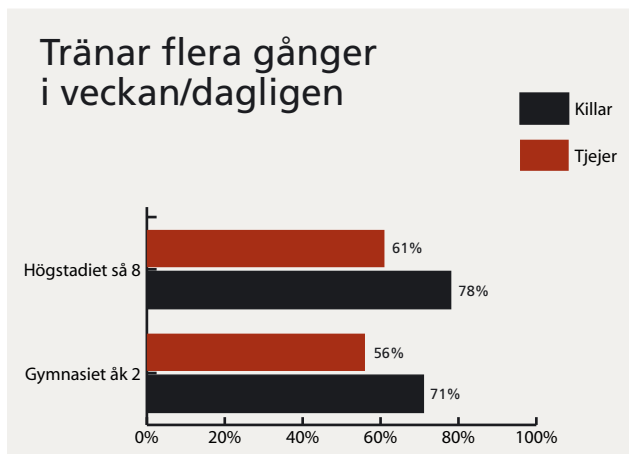
Under senare år har kost- och träningsvanornas betydelse för såväl allmänhälsan som prestationsförmågan uppmärksammat allt mer. Vid det här laget vet nog alla att man faktiskt måste både äta och dricka näringsriktigt och dessutom röra på sig regelbundet för att må bra och för att orka med skoldagen.

Men det betyder förstås inte att alla verkligen äter och dricker rätt och inte heller att alla tränar särskilt ofta. Bland Ales skolor är det exempelvis var tredje högstadielev och ännu fler på gymnasiet som flera gånger i veckan struntar i att äta frukost och vissa hoppar över lunchen också (diagram). Fyra av tio tjejer på gymnasiet brukar hoppa över frukosten. Det kan i längden inte vara lätt att hålla koncentrationen uppe under lektionerna om man fuskar så med näringsintaget.

Var fjärde elev i skolår 8 hoppar över frukost flera gånger i veckan och i årskurs 2 på gymnasiet är det så många som var tredje. I genomsnitt var tionde elev - betydligt fler killar än tjejer - äter snabbmat mer eller mindre dagligen. Och betydligt fler ändå äter godis lika ofta.

När det gäller fysisk träning och motion i olika former är högstadiets elever mer aktiva än ungdomar på gymnasiet (diagram). Kanske den högre studietakten på gymnasiet tränger undan utrymmet för idrott och annan träning. Det är i så fall synd, eftersom undersökningar visar att den som tränar kroppen har lättare att nå bättre studieresultat (SOU 2006:77). Killar på högstadiet är den grupp som oftast tränar och motionerar och tjejer på gymnasiet tränar minst. Siffror som stämmer överens med deras upplevelse av att ha fritid.

Tjejer i Ale mår genomgående sämre än killar

På nästan varje punkt visar alltså enkätsvaren om hälsa att situationen är till tjejernas nackdel. Bland tjejerna är det

- färre som uppger att de har bra hälsotillstånd
- fler som tror att de oftare är sjuka än andra
- fler som ofta har besvär med magont, huvudvärk, sömnproblem, trötthet och stress
- fler som ofta hoppar över frukosten eller lunchen
- färre som regelbundet tränar fysiskt

Däremot är det fler killar som ofta äter snabbmat och äter godis. Bilden av tjejers sämre hälsa i Ale stämmer väl överens med resultaten i flera nationella undersökningar. Unga kvinnor har i större utsträckning än jämnåriga män nedsatt psykiskt välbefinnande och känner sig stressade (Folkhälsoinstitutet 2006). Flickor och kvinnor har avsevärt mer stressrelaterade symptom jämfört med pojkar och män (SOU 2006:77). Depression, ångest och oro är vanligare bland flickor och kvinnor än bland pojkar och män (www.fhi.se).

Elever i skolår 8 mår sämre än jämnåriga i övriga Sverige

Hälsotillståndet hos Ales elever i skolår 8 är marginellt sämre än hos jämnåriga i Sverige som helhet. Det som möjligen är nedslående är att enligt LUPP-enkäten har högstadieleverna sämre situation på alla punkter som undersöks. Bland Ales ungdomar är det

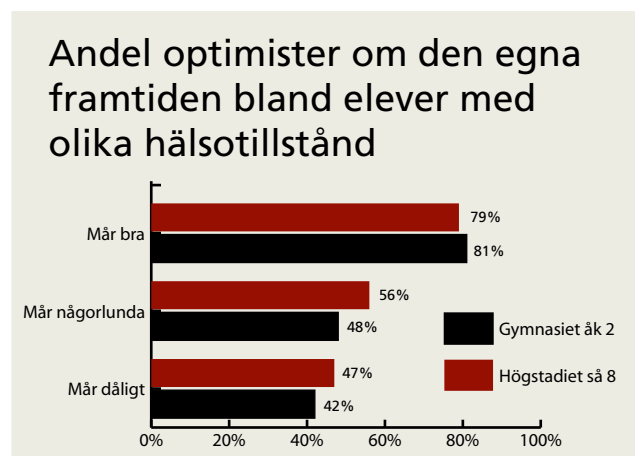
- färre som uppger att de har bra hälsotillstånd
- fler som tror att de oftare är sjuka än andra
- fler som ofta har besvär med magont, huvudvärk, sömnproblem, trötthet och stress
- fler som ofta hoppar över frukosten eller lunchen
- fler som äter snabbmat och godis
- färre som ofta tränar fysiskt

Gymnasieeleverna verkar dock må ungefär som gymnasieelever gör nationellt.

Svag hälsa går hand i hand med en mörk syn på den egna framtiden

Optimismen om den egna framtiden är som störst bland den majoritet av ungdomar som uppger att de mår bra (diagram). Omvänt ser man att det är betydligt färre som mår dåligt och inte alls har samma tro på sin framtid. Att framtidstro klart

Samvarierar med hälsotillstånd, ser man efter att ha korsat de två frågor i LUPP-enkäten där ungdomarna bedömer sitt allmänna hälsotillstånd och hur de ser på sin egen framtid.

Vi ser alltså att av de som mår bra, säger åtta av tio att de tror att framtiden är ljus, medan av de som säger att de mår dåligt tror bara fyra av tio att framtiden är ljus.

Alkohol, tobak & narkotika

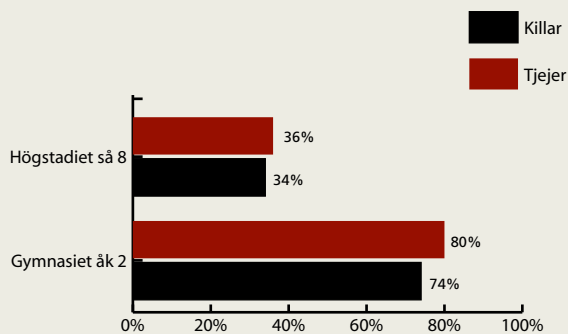
Många unga tjejer och killar i Ale har druckit alkohol och det förekommer att ungdomar dricker varje vecka. En på tio i högstadiet, och fyra av tio på gymnasiet, säger att de får dricka alkohol för sina föräldrar. Killarna dricker mindre än genomsnittet bland Sveriges högstadiepojkar. Hasch, marijuana och annan narkotika förekommer både på högstadiet och på gymnasiet, främst bland killar. Ales gymnasieelever använder nikotin mindre än riksgenomsnittet.

Alkoholvanor

Många tjejer och killar i Ale har provat alkohol eller dricker mer eller mindre regelbundet. Ungefär en av tre på högstadiet och tre av fyra på gymnasiet har druckit alkohol en eller flera gånger (diagram). I den gruppen finns både de som dricker någon gång då och då och verkliga storkonsumenter som dricker flera gånger i veckan. I LUPP-enkäten ställdes två separata frågor hur ofta man dricker alkohol, en fråga om starköl, cider, alkoläsk, vin och sprit och en fråga om folköl. Det som redovisas här är svaret på den första frågan. Nästan alla som druckit folköl har nämligen också provat på något annat, men de som provat på starköl, cider, alkoläsk, vin och sprit har inte alltid provat folköl. Det finns också en fråga om hur ofta man dricker sig berusad. Tyvärr är svarsfrekvensen så låg på den frågan att den är svår att använda, varför vi nöjer oss med att titta på dem som dricker starköl, cider, alkoläsk, vin och sprit. Lite fler än var femtonde på högstadiet och dubbelt så många på gymnasiet dricker varje vecka.

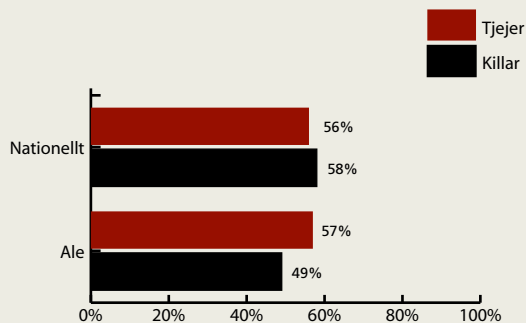

Dricker/har druckit alkohol

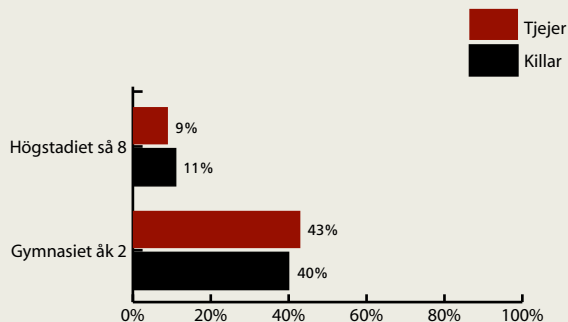
Fler tjejer än killar har någon gång druckit alkohol. Jämfört med jämnåriga i övriga Sverige dricker flickorna i Ale ungefär lika ofta, medan killarna dricker mindre än genomsnittet bland Sveriges högstadietpojkar. (Diagram)

Dricker/har druckit alkohol

En på tio i högstadiet, och fyra av tio på gymnasiet, säger att de får dricka alkohol för sina föräldrar (diagram). En så utbredd föräldraacceptans för barnens drickande bör nog tas på allvar när man funderar på nykterhet bland unga i Ale.

Får dricka alkohol för mina föräldrar

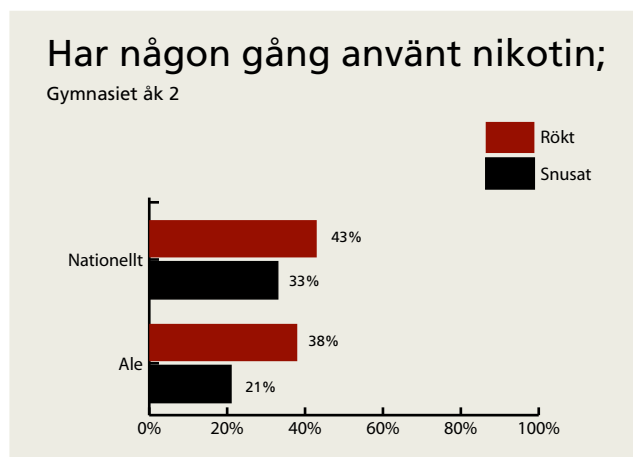

Gymnasieeleverna får främst tag på alkohol via kompisar, föräldrar (med lov) och andra vuxna som köper ut. Högstadietseleverna får alkohol från kompisar andra vuxna som köper ut och på andra sätt som inte täcks av enkäten.

Droganvändningen i stort - alkohol, tobak och narkotika

I LUPP-enkäten ställs flera frågor om ungdomarnas droganvändning och då avses inte bara alkohol utan också tobak och narkotika. Undersökningen visar att alkohol och rökning är de vanligaste drogerna bland Ales ungdomar. Här handlar det återigen om en bred definition av droganvändning, nämligen att åtminstone någon gång ha använt sig av den aktuella drogen. Alla som har provat exempelvis cigaretter är förstås inte vanerökare. Hasch, marijuana och annan narkotika förekommer både på högstadiet och på gymnasiet, främst bland killar.

Det är inte alls bra att unga personer använder droger, inte heller i de fall det rör sig om sällananvändare som någon gång då och då tar en cigarett eller dricker alkohol. Forskningen visar att ungdomar som börjar dricka eller ta andra droger löper större risk att längre fram bli missbrukare, också av tyngre droger. Drogers effekter på en ung kropp är dessutom mycket allvarigare än hos vuxna (www.drugsmart.com). En glädjande detalj är att Ales gymnasieelever, trots att många använder droger, ändå ligger lägre än riksgenomsnittet när det gäller nikotin (diagram).

Framtidsplaner & framtidstro

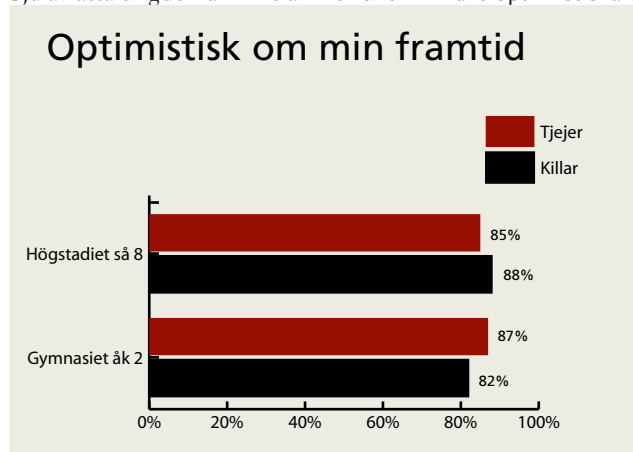
Flertalet tjejer och killar i Ale ser ljus på sin framtid. Sju av åtta är optimistiska om sin egen framtid.

Omkring hälften av Ales ungdomar räknar med att flytta ifrån kommunen i framtiden.

Det finns vissa könsskillnader när det gäller ungdomarnas framtidsplaner. Fler tjejer än killar på gymnasiet säger att de planerar att flytta ifrån Ale och tjejerna på gymnasiet planerar läsa vidare på universitet eller högskola i högre utsträckning än deras killkompisar.

De allra flesta ser ljus på framtiden

Sju av åtta ungdomar i Ale är mer eller mindre optimistiska om sin egen framtid (figur 46). Cirka en av tjugo är pessimistisk.

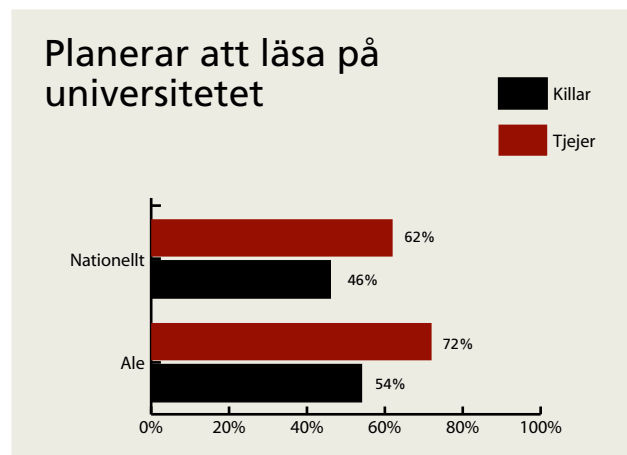
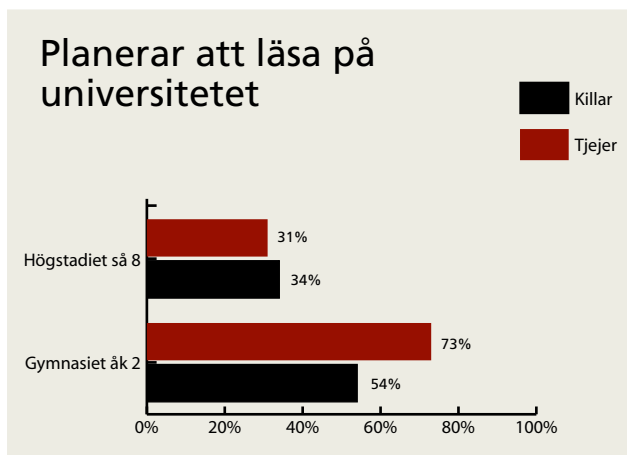

**>>Flertalet tjejer
och killar i Ale ser
ljus på sin framtid<<**

Gymnasieeleverna är ungefär lika optimistiska som de på högstadiet och det finns inte heller några större skillnader mellan tjejer och killar.

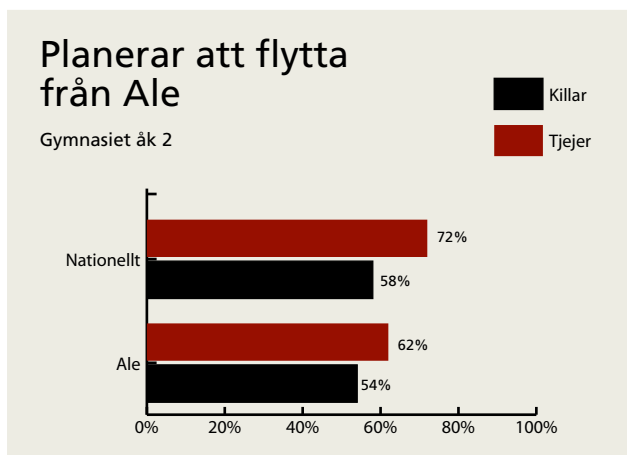
Fler än vanligt tänker läsa vidare på universitet

Två tredjedelar av Ales gymnasieungdomar planerar att läsa vidare på universitet eller högskola (figur 49). Precis som för Sverige i stort är andelen avsevärt större bland tjejer än bland killar. Intressant är att killarna i högstadiet bryter den trenden.

Jämfört med gymnasieungdomar i hela Sverige är det en fler i Ale som räknar med att skaffa sig en akademisk utbildning (diagram).

Färre än genomsnittet har dock tänkt att flytta från kommunen, störst är skillnaden på gymnasiet.

Fakta om undersökningen

LUPP-enkäten innehåller nästan 200 frågor om ungdomars syn på inflytande och lokal demokrati, skola, fritid, trygghet, hälsa, arbete och framtid.

I Ale kommun riktades 2007 års enkät till alla elever i grundskolans åttonde skolår (främst 14-åringar) och gymnasiets årskurs två (främst 17-åringar). Enkäten har därmed besvarats av dels elever som går i Ale kommuns högstadieskolor (Aroseniussskolan, Himlaskolan, Ale fria skola, Kyrkbyskolan och Bohusskolan), dels elever som antingen går på Ale gymnasium, eller som går på ett gymnasium i annan kommun, men är folkbokförda i Ale.

Eleverna besvarade den elektroniska enkäten klassvis under schemalagd tid i november 2007, förutom de som går på ett gymnasium i annan kommun som fick postenkäter.

LUPP-enkäten är utvecklad av statliga Ungdomsstyrelsen. År 2007 besvarade ungdomar i totalt 21 kommuner enkäten.

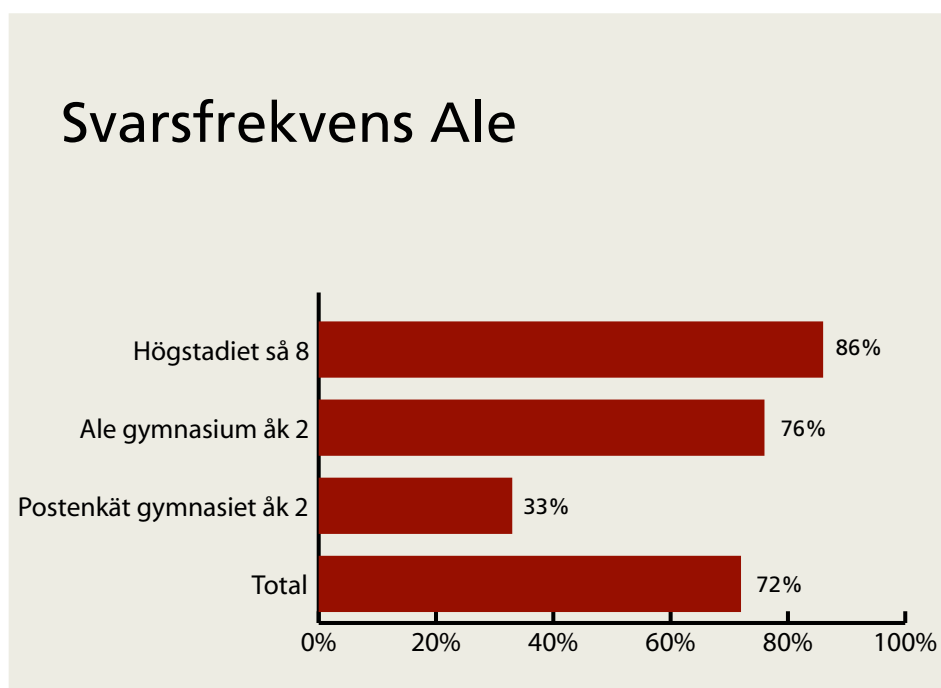
På Ales grundskolor besvarade 366 av 426 elever LUPP 2007, vilket ger en svarsfrekvens på 86 procent. På Ale gymnasium besvarade 219 av 290 elever LUPP 2007, vilket ger en svarsfrekvens på 76 procent. Postenkäterna besvarade 57 av 171 vilket ger en svarsfrekvens på 33 procent. Detta ger en sammanlagd svarsfrekvens på 66 procent för gymnasieeleverna.

Tack till Ludvika kommun för inspiration till rapportskrivningen.

Svarsfrekvens LUPP 2007

För högstadiets del är svarsfrekvensen 86 procent tillräcklig för att materialet ska anses vara representativt för kommunens åttondeklassare. Gymnasieskolans svarsfrekvens 66 procent är inte lika imponerande, men bedöms ändå vara tillräcklig för att materialet ska vara något så när representativt för elever i åk 2 på gymnasiet i kommunen. Den sammanlagda svarsfrekvensen slutar på 72 procent. En jämförelse med de övriga 26 kommuner som genomförde LUPP-enkäten 2006 visar att Ale kommuns svarsfrekvens hamnar på övre halvan.

2007 har som sagt 21 kommuner gjort enkäten. När denna rapport skrivs har dock inte hela materialet sammanställts varför de nationella jämförelser som görs, refererar till det sammanlagda materialet för LUP 2006, där 27 kommuner deltog.

Källor & lästips

Brottsförebyggande rådet, BRÅ (2006), Ungdomar och brott åren 1995 - 2005

Folkhälsoinstitutet (2006), Svenska skolbarns hälsovanor 2005/06

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet –

Lpo94

Skollagen 1985:1100

Skolverket (2007), Attityder till skolan 2006. Elever och lärare i grund- och gymnasieskolan

SOU 2006:77, Ungdomar, stress och psykisk ohälsa

Sveriges Kommuner och Landsting (2007), Ungkultur — I ett föränderligt kulturlandskap

Ungdomsstyrelsen (2006), Fokus06. En analys av ungas kultur och fritid,

Ungdomsstyrelsens skrifter 2006:4

www.can.se (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning)

www.drugsmart.com (Ungdomssajt om droger)

www.fhi.se (Folkhälsoinstitutet)

www.skolverket.se

www.svt.se/valu (Sveriges Televisions vallokalundersökning 2006)

www.ungdomsstyrelsen.se

I oktober-november 2007 genomfördes en ungdomsenkät bland alla i skolår 8 och årskurs 2 på gymnasiet i Ale kommun. Enkäten som heter LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik) och är skapad av statens ungdomsstyrelse. Enkäten innehåller frågor om fritid, skola, politik, påverkan, trygghet, arbete, framtid med mera. Resultatet av enkäten är sammanställt i denna rapport och är tänkt att fungera som ett underlag för beslut i ungdomsfrågor för politiker och tjänstemän i Ale kommun. Den kan också användas som arbetsmaterial i skolarbete både i grundskolan och i gymnasiet. Men även allmänheten kan finna det intressant att sätta sig in i hur ungdomar har det i Ale kommun.

Text: Daniel William-Olsson

Layout: Alekuriren

Ett stort tack till Ludvika kommun för inspiration och idéer!

ALE KOMMUN